

O Gün*

Mahrumiyetin dağların puslu zirvelerinden kaya dolu eteklerine değin akıp Nazımiye'nin orta yerine biriktirdiği o kısırılmış zamanların tanıklığıdır bu satırlar... Okunmalıdır! O zor zamanların hayatı dar edip dua dolu avuçlardan taşırdığı kederle doludur bu haykırışlar... Bilinmelidir! Ve bu hatıra, kan kokulu bir coğrafyada her sabah işe uğurladığı eşinin ardı sıra bakarken zihnine çöreklenen kalleşçe bir ölüm endişesini, mırıldandığı şehadet türküleriyle savuşturan biz kadınlara düşen bedelin hikâyesidir... Yazılmalıdır!

Tarih : 28 Ağustos 2015 Cuma

Saat : 15.30 civarı

Yer : Malatya-Merkez

Malatya'ya alışmaya çalıştığımız günlerden geçmekteydik. Tayine bağlı taşınma telaşesi henüz yerini rutin düzene bırakmamış, gariptir ki sığmaya çalıştığımız lojmana anılarımız dar gelmişti. Bir yandan eşya yerleştirmekle uğraşılıyor, diğer yandan elimiz bağımızda haberleri takip ediyorduk. Zira her gün şehit haberleri geliyordu. Aklımız, ardımızda bıraktığımız dostlarımızda kalmıştı. Tunceli'den Malatya'ya göçüp giden sadece eşyalarımızı oysaki. Böylesi karmaşık hisler içindeyken kızlarımın mesleğe bağlı göçebeliğimize ilişkin küçük dünyalarında anlamlandırmaya çalıştığı büyük sorularına cevaplar bulmaya çalışıyor, bizi bekleyen bilinmezi umut yüklü masallarla renklendirerek kızlarını yüreklendirmeye çalışıyordum. "O gün", ciğerimize saplanan "o gün", küçük kızım Büşra, başını dizlerime koymuş, soruyordu: "O büyük beyaz evimizden neden taşındık ki..? Bahçemize diktiğimiz

ağaçları kim sulayacak şimdi? Hem Ali Rıza amcamızın bebeği olacaktı anne, onu sevecektik hani?". İçim titredi bir an. En son bir iki hafta kadar önce kedimiz Boncuk'u almaya gideceğimiz vakit telefonda konuşmuştum korumamız Ali Rıza Bey'le. "Her yer yangın yeri. Nazımiye sessiz gözüktür ama koca koca kayalık dağları usulca ölüm fısıldar. Zira sükûtin ağırlığında terörün vahşetini barındırır. Lütfen dikkat edin kendinize" demiştim, "Kader Hanım hamile.". O ise her zamanki saygılı ve kibar üslubuyla "Merak etmeyin bizi efendim." demiş ve eklemişti: "Ben bir şekilde Boncuk'u şehir merkezine gönderirim.". Nereden bilebilirdim ki Ali Rıza Bey kardeşimizin cennet menzilli bir yolculuğa hazırlandığını..! Nasıl bilebilirdim ki her zaman buğulu bakan gözlerinde hiçbir zaman koklayamayacağı yavrusunun özleminin saklandığını..! Hiç aklıma gelir miydi ki o efendi, o gariban duruşunun ardında şehadet asaletinin yattığını..! Yumruk yumruk içime çöken kaygılarımın şiddetiyle ayağa kalktım. Telefonum çalışıyordu. "Hah..." dedim "İşte yeni bir tebrik daha! Yine biri daha canını yakar mı acaba?" Uzanmadım telefona. Bıraktım öylece masada. Öfkem büyüktü başkalarının acısına vicdanlarını kapayanlara... Zira "Tam zamanında kurtulmuşsunuz.(!)" diyen tebrikler düşmüştü aklıma. Bu bencillığe ne kadar acısam azdı! "Ne münasebet! Ne yiğitler arkamızda kaldı!" Hani, bayrağın dalgalandığı her yer vatandı..? Heyhat Ya Rabbi, ruhunu yitirmiş kalpler bu kadar mı karardı..!

Eşim bir haftadır bizden uzaktaydı. "O gün" dönecekti. Biber dolması-

Kübra GÜVEN

Sosyolog

nı çok sevdiği için akşam yemeğine hazır etmişim. Revaniyi de dolaba koymuştum. Havaalanından döndükten sonra ailece oturacağımız huzur dolu soframı için her şey hazır. Kafamda toparladım son kez yaptığım hazırlıkları. Akşamı düşündüm. Zihnimde kurdum soframızı... Bir kadını, elinin emeğine ekmeğini bana bana yiyen sevdiklerini izlemekten başka hangi manzara bu denli mesut edebilirdi..? Artık kızlarımla babamızı karşılamak üzere yola çıkabilirdik. Heyecanlıydık; sanki aylardır görmemişçesine... Oysaki imtihanı büyük ne Kader'ler vardı; bir eli bağrında, yavrusu koynunda... Meğer sevdiğini uğurlayacakmış birazdan, hiç dönmemesine!

Kızlarım arka koltukta bağıra bağıra eşlik ettikleri *Arkadaşım Eşşek*'le günümüz âleminin kaybettiği vefayı şarkılarla yaşatırken kırmızı ışığa takıldım. Bir halsizlik vardı üzerimde. Ruhuma çökmüş bir karabasan, aylar boyu biriktirdiğim korkularımı dua suretinden çıkarmış efkârıma yığmıştı. Acaba bugün, "o gün" müydü? Hani etrafımızı çepeçevre saran koca kayalık dağların kısılcığında yaşarken nereden ve nasıl geleceği belli olmayan kalleşliği "Allah'ım ne olur, kimsenin ama hiç kimsenin burnu dahi kanamasın!" diyerek tetikte beklediğim "o gün" müydü? Kaç gece vardı ki Nazımiye'de kaldığımız aylar boyunca o kahpe karanlıkları gündüze ve o sisli gündüzleri selamette geceye kavuşturana yalvarmadan geçirdiğim..! Bir hilal uğ-

runa batmaya değil, namluda ölüm dahi olsa o hilal altında yaşamaya ve o hilali yaşatmaya and içerek çıktığımız bu yolda duadan gayrı ne bir cephanemiz, ne Allah'tan başkasına bir dayanmışlığımız vardı. Bizde nasibe teslim olmanın umursamazlığı vardı. Biliyorduk, silahların şimdilik tetiğe değmeyen parmakları bir gün gelecek; "o gün" gelecek ve kahpece ölüm kusacaktı. Bizim bahtımıza ise bir garip şahadet kalacaktı!

Nazımiye'ye taşındığımız ilk günü buruk bir tebessümle hatırlarım hala. Bir sürü sivil polisimizin belelerindeki silahlarla eşyalarımızı taşımaya yardım etmeleri hala gözümün önündedir. İlk defa bu kadar yakın olmuştum bir silaha. Ne soğuk, ne ürkütücü bir şeydi. Oysaki bu coğrafyada silah öldürmek için değil; yaşamak içindi! Bahçeye her çıktığımızda etrafımızda gölge misali beliren uzun namlulu korumaların varlığına alışmam haftalar almıştı. Çocuklarımın mahalle arkadaşları yoktu; polis ağabeyleri, komutan amcaları vardı. O yıl birinci sınıfa başlayan büyük kızım Berra'yı her gün okula götürüp getirme özgürlüğünü benden çalan o "gerilla(!)" süsü verilmiş hainlerle karşılaşma ihtimali bir kuruntu değil; bu mesleğin piyngosuydu. Zaruri ihtiyaçlarımız için il merkezine her gidişimizde eşimin mermiyi namlunun ucuna vermesiyle gerçeğin metalik ürpermesini duyan kızlarıma **"Hani filmlerde oluyor ya kızım kötü adamlar, işte öyle bir durum olursa babanız bizi korumak için tedbir alıyor."** diyerek normalleştirirdim hayatı. Hâlbuki plansız, habersiz, ansızın çıktığımız tüm yollar bizi insanca yaşam standardından uzaklaştırır, bizi insanlığımıza yabancılaştırırdı. Sahi, insan "güven"siz nasıl yaşardı? Yahut canı, cananı her gün İbrahimî bir ateşin içindeyken insan, "güvenlik"siz kalakaldığı bir girdabı boğulmadan şerbet niyetine nasıl yudumlardı? Yahu sorarım; kaç anne

keleşlerin, tabancaların, akreplerin, kobraların rutin hayatın olağan bir parçası haline geldiği bir coğrafyada film platosu kandırmacasıyla avutarak büyötmek isterdi evlatlarını..?

Tüm bu sancılarla kıvranırken yenden telefonum çaldı. Korna sesleri geliyordu arkadan. Kırmızı ışık yeşile dönmüştü meğer. Israrla çalan telefonumun ekranındaki ismi görünce içime ferahlık geldi bir an. Arayan Nazımiye'deki polis memurlarımızdan Mesut Bey'in eşi Hatice Hanım'dı. Hemen açtım telefonu. İstedim ki sadece o konuşsun, ben dinleyeyim. Aynı Ali Rıza Bey gibi o da **"Merak etmeyin Kübra Hanım, biz iyiyiz."** dedi. Hıh..! Ne kadar iyi olabilirlerdi sanki! Ben iyi bilirdim oysaki o "iyi"liğin kısırlımlığını, ötesizliğini, keyifsizliğini; dahası mahrumiyetini, mağduriyetini ve mecburiyetini... **"İyi"** dedim ben de kıymetli dostuma, çaresiz; **"yeter ki siz iyi olun!"**

Tarih : 28 Ağustos 2015 Cuma

Saat : 17.30 civarı

Yer : Malatya Havaalanı Dönüş Yolu

Dönüş yolunda direksiyon başında eşim vardı. Bir haftanın hasretini zamanı soluksuz içerek gidermeye

çalışıyorduk. Kızlarım arka koltukta minik serçeler gibi cıvıldıyor, bense eşimin yokluğunda hissettiğim boşluğu şimdi onun varlığıyla silmek istiyordum hatıralarımdan. Konuşuyor, konuşuyordum... Tam bu esnada eşimin telefonu çaldı. Arayan Nazımiye'nin yerlisi dostlarımızdan biriydi. Eşimin keyifle cevap vermesine kalmadan **"Ne oldu? Ne diyor-sun sen? Allah'ım sen koru!"** diye yükselen sesi bir kor olup yüreğime düşmüştü. Telefonu kapatmasına dahi fırsat vermeden sordum telaşla **"Ne oluyor?"** diye... Daha da yüklendi ayağı gaz pedalına. Gözlerini kaçırarak **"Nazımiye'yi basmış hainler. Çatışma hala devam ediyormuş. Ali Rıza yaralıymış."** dedi hırsıyla. O andan sonrası, ne olup bittiğini anlamak için yapılan aramalarla dolu boğmaca nöbeti gibidir hafızamda. Kaç dakika geçti, kaç kişiyle konuştu eşim bilmiyorum. Tunceli'den helikopterle getiriyorlardı Ali Rıza Bey'i Elazığ Askerî Hastanesi'ne... Yaralıydı, durumu ağırdı. Acaba Kader Hanım neredeydi, nasıldı..? Hatırladığım tek şey, Elazığ'a doğru çevirdiğimiz rota boyunca eşimle ettiğimiz dualardı... Yaşlı gözlerimizde titreyen, semaya açtığımız ellerimizde dillenen umutlarımızı... Heyhat ya Rabbi! Gün geceye kavuşuyor, ciğerimizden fıskıran öfke kâinata sığmıyor, şu kahrolası yollar bitmiyordu! Dağlara karalar çöküyor, bir Güneş sönüyordu. Eşimin telefonu son bir kez daha çaldı. Soramadım o telefonun gerisini... İkimiz de göze gelmekten kaçıyoruz. İnkâra sığınmak kurtarır mıydı ki korkulardan gerçeği..? Usulca, canı kısılmış bir adamın sesiyle konuştu eşim: **"Ali Rıza, şahadete ermiş."** Omuzlarının titrediğini ve elini yumruk yapıp ağzına bastırıldığını hatırlıyorum. **"Hayır!"** dedim çığlık çığlığa. **"Hayır, olamaz! Kader hamile! Görecek güzel günleri var daha."**

Terör bölgelerinde çalışanlar bilirler. Yaşam denilen temel hakkın bir ma-

sal hüviyetine nasıl büründüğünü... “Bir varmış, bir yokmuş” tadındaki varlığımızın müphem döngüsünü... Bizim gibi kamu çalışanları için ancak kısıtlanmış alanlarda yaşanabilen özgürlüğün baldan daha tatlı, zehirden daha acı olduğunu... Düşünün ki insan her gece “aman bu gece, o gece olmasın” duasıyla nasıl dalar uykuya? Kalleşçe bir saldırı bekleyişle “nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa”? Ümitlerini ve hayallerini erteleyerek yaşadığı bu açık hava hapishanesinde insan, nasıl başlar yarına? İşte böylesi bir coğrafyada görev süresi dolduğu için tayini çıkan eski korumamızın yerine eşim bizzat seçmişti Ali Rıza Bey’i. Önceleri lojmanımızda nöbet tutardı. Kızlarım bahçeye her çıktıklarında Ali Rıza Amca’ları varsa şayet nöbette, eve daha geç gelirlerdi. Hükümet konağı çalışanlarından duymuştum Ali Rıza Bey’in bizim çocuklarla ilgilenirken esasen kendi evladına nasıl da özlem beslediğini... Hayat denen şey ne garipti!

Korumamız olarak çalışmaya başladıktan sonra Ali Rıza Bey, artık ailemizden biriydi. Dün gibi aklımdadır, eşimin odasından çıkmasıyla Ali Rıza Bey’in onun yanında belirivermesi... Eşime hissettirmeden eşime eşlik etmesi... Eşim hayatı ertelemeyi sevmeyen, zamanı peşinden koşturan birisi. Bu sebeple Ali Rıza Bey’i de kendisi yetiştirmişti. Kardeş gibi bellemişti. Munzur’a beraberce raftinge gitmişler, saatlerce süren nehir yolculuklarının ardından atladıkları suyun dondurucu soğuşuna efelenişlerine kendileri bile günlerce gülmüşlerdi. Hatta hâkim-savcı arkadaşlarımızla beraber bir seher vakti Sülbüs’e tir-

manmışlardı. Sırtlarında mühimmat, ellerinde keleşlerle karşılaşmışlardı doğan güneşi... Umutluydular hiç ölmeyecekmiş gibi, dahası hep hazırlıklıydılar her an öleceklermiş gibi... İşte bu zıtlıkların birliği, bizim gibilerin ölüm tadındaki yaşam efsanesi!

Elazığ’a girmek üzereydik. Büşra arka koltukta uyuyakalmış, Berra ölüm denen vedanın yükünü idrak ettiğinden olsa gerek sessizce oturuyordu. Bir yandan Kader’in kaderine ağlıyor, diğer yandan geride kalan dostları düşünüyordum. İnsanlık latifelerini yitirmiş kalpsiz-

ler, polis ve kaymakam lojmanlarını hedef almışlardı çünkü. Roketatarlarla, bombalarla gündüz gözü cehenneme dönen küçücük ilçe merkezi canlanıyordu beynimde. “Ahh, o nasıl bir sancı! Eyy Nazîmiye kalk ayağa, bu hepimizin acısı!”. Ne vakit ki sırtını döner ihanet kusan dağlara bölgenin güzel insanları, işte o zaman değişir kan kokulu alinyazısı. Kimin hakkıdır yarım bırakmak şu âlemde bir kadını? Gidin ey isyanlarım gidin başımdan, kanatmayın efkârımı! Aman Allah’ım, kucakla-

rında bebekleriyle anneler banyoya mı sinmişlerdi, kapatarak yavrularının kulaklarını? Yoksa patlayan her bombanın ardından “İşte birazdan kapımıza dayanacaklar” diyerek mi beklemişlerdi bitmek bilmeyen çatışmayı? Nasıl, nasıl izlemişlerdi kurşun kurşun delinen duvarları..?

Tarih : 28 Ağustos 2015 Cuma

Saat : 20.00 civarı

Yer : Elazığ Askeri Hastanesi

Her yer polis doluydu. Tanıyan tanımayan herkes bir vefa borcunu ödemek üzere hastaneye akın etmişti.

O şehit Ali Rıza değildi sadece, Selim’di, Ahmet’ti, Mehmet’ti; herkeşti. O sadece bir polis değildi; hâkimdi, savcıydı, öğretmendi, kaymakamdı, askerdı. Velhasıl her birimizdi. Diller lâl kesilmiş, gözler yerde... Bu feryat dolu sükût, bu sabır dolu öfke sığmıyor hiçbir yere! Eşim koşarak içeri girdi.

Beyazlar içinde yatıyordu kardeşimiz... Sed-yeden aşağı sarkan sol elini gördüm Ali Rıza Bey’in. Beyaz bir örtü ve beyaz bir el... Ah be kardeşim, eşimle gittiğiniz Pertek’teki termalde o eline taktığın evlilik yüzüğünü kaybetmiştin

ya, hani eşimle birlikte nasıl da aramıştınız. Sırf Kader Hanım üzülecek diye bir metal parçası için nasıl çırpındığını anlatmıştı eşim ve sitem etmişti “Ah siz kadınlar, hepiniz mi böylesiniz..!”. Evet, bulmuştunuz o yüzüğü ama şimdi boştu o elin parmağı. Ey hayat, bu nasıl bir hüznü sarmalı..!

Eşim açtı beyaz örtüyü, son kez baktı kahraman yiğidinin yüzüne. Ve öptü alnından şehidini... Tutamadı artık daha fazla kendini. “Benim yü-

zümnden, benim yüzümden..!” diye diye çöktü merdivenlere ve ağladı sarsıla sarsıla. İnkâr etmeye çalıştığımız gerçek karşılaştı işte bizi, canımızı yaka yaka!

Kader’i sordum hemen, yoktu etrafta. Çılgınlar gibi koşarak ona sarılısım vardı. Yetimimizi kontrol etmek için götördükleri hastaneden az sonra getirdiler Kader’i. Ağaçların altındaki bir masaya oturtmuşlardı. Bana mı öyle gelmişti yoksa her yer zifiri karanlık mıydı..? Uzaktan gördüğüm tek şey

Kader’in parmaklarında parlayan sigaraydı. Başını eğmiş, etrafındaki kalabalık içinde kendi yalnızlığını dinliyordu. Konuşmuyordu. Ağlamıyordu. Duymuyordu. Koştum yanına, etrafındakilerin çoğu yabancıydı. Efkârından sıyrılıp bir an, kim olduğumu anlayınca ayağa kalktı. Sarıldık sımsıkı. **“Ağlama”** diyordum kendime ama Kader’i kucaklamışken bu mümkün müydü? **“Canım kardeşim”** diyebildim sadece. Kaskatıydı, bir ömür yükünü taşıyacağım o çaresizliği kulağıma fısıldadı: **“Bizi neden bırakıp gittiniz Kübra Hanım? Keşke bizi de alıp götürseydiniz..!”**

İsmi, vazifesini, mevkisini bilmediğimiz ama insanlık adına hüznlerini alıp da gelmiş birkaç kadın vardı etrafımızda. O gece sabaha kadar Elazığ Polisi’nin balkonunda oturduk. Kader, sigarasını hiç bırakmadı elinden. O anlattı, biz dinledik. Biz anlattık, o dinledi. Bütün cümleler Ali Rıza Bey’in şahsında kilitlendi. Nihayet söz bitti ama son sözü ince ince yağmaya başlayan rahmet söyledi. Kim bilir, belki de melekler o Ağustos gecesi her bir damlayı şehadetin hürmetine indirdi...

Ali Rıza Bey, mesai bitiminde Kaymakam Akın Bey’i lojmana bıraktıktan sonra sağlık ocağında hemşire olarak çalışan, altı aylık hamile eşi Kader’in yanına uğramış ve gündüz gözü, ölmeye ve öldürmeye gelmiş terö-

ristlerin açtığı ateşe karşılık verirken şehit olmuştu. 34 yaşında ilk defa baba olmaya hazırlanan, zarif, kibar, vicdanlı, cesur bir beyefendi olan bu vatan evladının suçu neydi diye sormayacağım kimselere... Ardında yarım kalan eşi Kader’in kana bulanmış kıyafetlerinde saklı zaten tüm cevaplarım. Gelen timin komutanını ağır yaralayan ve hastane içinde mevzi almak varken kaymakam lojmanına doğru yardıma gitmeye çalışırken yaralanan Ali Rıza Bey’i çatışmanın ortasından çekip alan hastane personelinin arasındaymış Kader. İlk müdahalede, sonrasında binilen helikopterde hep eşinin başucundaymış. Bu ızdırabı kaç yürek taşıyabilir Allah’ım, ne imtihanlar varmış!

O gece, Kader’in üstündeki kıyafetleri değiştirirken bacaklarından süzülen kanları sildiğimiz peçeteler hala gözlerimin önündedir. Kan kırmızı, bayrak kırmızı, hüznün kırmızı, öfke kırmızı! Kulaklarımda inler Kader’in **“Elimin kınasıyla gelmiştim Tunceli’ye, eşimin kanıyları dönecektim..!”** diye usulca haykırışı...! Lakin Ali Rıza Bey’in Kader Hanım’a hep dediği gibi **“sevmeye yetmeyecek kadar kısa bu dünya hayatı!”**. Nasıl ayırdınız sevdiğinizden, sabahları eşini ayaklarından öperek uyandıran bu genç adamı...! Oysaki... Oysaki bir insan olarak sizden, bizden yahut onlardan var mıydı bir farkı?

Ertesi sabah resmi törenle uğurladık şehidimizi memleketi Nevşehir’e. Kim, nasıl izah ederdi kırmızı tabutla dönüşünü onu büyüten anneye? Evet, biz taziyelerimizi iletip çekilmiştik evlerimize... Kapılarımızı kapatıp ağır aksak kendi hayatlarımıza dönsük de asıl yangınlar yeni başlıyordu geride... Dipsiz, tarifsiz acılar kalıyor ateşin düştüğü yüreklerle! Ne desek nafile!

Tarih : 15 Kasım 2015
Saat : 00.00 civarı
Yer : Malatya-Merkez

Ben hala gözlerimi kapatırsam Nazimiye’yi görmekten korkuyorum. Eşimin nefesini duymazsam evin içinde, Kader’in boşluğuna düşeceğim zannediyorum. Yine, yeni bir günün başlangıcında bir kadını “hayat”sız, bir bebeği “baba”sız bırakan zalimlere lanet ediyorum. Bir kedinin dahi sahibine ulaştırılmasındaki güvenliği ciddiye alan bir adama kim, nasıl kıyar, bilemiyorum. Uzun namlulularla pusu kurmak yetmezmiş gibi dahası vücuduna bomba bağlayarak her halükarda inatla ölmeyi ve öldürmeyi kafasına koymuş bu militarist zihniyet nasıl izah edilir, düşünemiyorum. Aynı vatan tahayyülüne iman etmediğini bildiğimiz kimselerin kirli hesaplarında harcanacağımızı öngördüğümüz bir coğrafyada yaşamının ne olduğunu ben hala iliklerimde hissediyorum.

Tarihimizdeki acıları kin ekseninde diri tutarak yeni nesillere aktarmayı bir metot haline getirmiş kimselerin, başkalarının salt “insan” olmaktan mütevellit varoluşuna saygı duymasını artık beklemiyorum. Kan, hendek, bomba, pusu ve mayınlar arasında ümitlerim tükeniyor, ben alev alev eriyorum. Televizyonda izlediği şehit haberini bir diğer kanala atlayarak zihninden savuşturanların duyarsızlığına hayret ediyorum. Uzaklarda, oralarda şayet bir kadın, **“Kocam akşama eve dönebilir mi sağ salım?”** endişesi taşıyorsa, ben burada yaşamıyorum. Evet, aylar geçti, lakin ben hala Kader’in ömrü boyunca peşini bırakmayacak bu yalnız kalış biçimine ağlıyorum...

Kübra GÜVEN - SOSYOLOG
Malatya Vali Yardımcısı Bülent
GÜVEN’in Eşi
İletişim: kubravci@gmail.com

* Bu hatıra, Tunceli-Nazimiye’de görev yaparken Hakk’a yürüyen polis memuru Ali Rıza GÜNEŞ’in şehadetini konu almaktadır ve eşi Kader GÜNEŞ hanımefendinin izniyle kaleme alınmıştır. Ali Rıza Bey’in şahsında tüm şehit ve gazilerimize ithaf olunur.